

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

WOENSDAG 10 JANUARIJ.

UITGEVER, DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
 Beurssteeg, te Amsterdam.
 Brieven franco aan het Bureau der Grondwet,
 Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
 Voor elk regel meer. . . . . 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.
 Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden,
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
 regt daaronder begrepen.

Het plotselinge tegenbevel, om de *Amsterdam* en de *Cycloop* niet te zenden naar de kust van Guines; en het zenden — op verzoek, zoo men wil, van Amsterdam — van die beide oorlogsbodems naar den Sond, ten einde, zoo men voorgaf, van dáár graanschepen met bestemming naar Nederland te slepen, hebben in de Tweede Kamer, naar men zich herinneren zal, nog al interessante discussiën opgeleverd.

Zij worden ons op nieuw herinnerd bij de overweging, dat, ten gevolge van de reis naar den Sond, de Nederlandsche Marine op nieuw het verlies van een zijner kostbaarste oorlogsbodems heeft te betreuren. Op nieuw mag dan wel de vraag rijzen: of het zenden van twee oorlogschepen inderdaad noodig is geweest? Te oordeelen naar de adviezen van den heer VAN HALL: ja. Dan gold het niets minder, dan het Nederlandsche Volk voor *verhonger*ing te behoeden. Hij zeide op 29 November:

En zoo er in dezen tijd, in het oorlogsbelang noodzakelijkheid kan bestaan om op de Oost- en Zwarte zee stoomschepen te laten varen, die noodzakelijkheid is niet minder wanneer het geldt de vrees voor gebrek aan voedsel.
 En dan laad ik liever de verantwoordelijkheid op mij, dat wij angstvallig en te voorzigtig zijn geweest, dan dat een verongelukkig volk zijn gebrek aan mij verwijt en ik daarvoor in deze Kamer ter verantwoording werd geroepen.

Het volk stond dus op het punt van te *verhonger*en? En de *Amsterdam* en de *Cycloop* waren uitgezonden, om deze ijsselijke geesels af te weeren, door een aantal schepen met graan beladen, door den Sond met bestemming naar Nederland, te slepen?

Tot op dit oogenblik is het volk nog niet *verhonger*d. Moeten wij, derhalve, aannemen, dat de maatregel van 't Gouvernement effect gesorteerd heeft?

Wij weten niet, wat eigenlijk van deze geheele geschiedenis moet worden geloofd. Wat wij weten, en uit goede bronnen weten, is:

dat de *Amsterdam* pl. m. twaalf en de *Cycloop* pl. m. drie graanschepen heeft gesleept;

dat van die vijftien schepen zelfs onderscheidene niet de bestemming hadden naar Nederland;

dat al die schepen *eer klein* waren en zoo *onbeduidende hoeveelheden* aanbrachten, dat, indien de aanvoeren hadden moeten strekken om de *verhonger*ing van een volk te beletten, dat volk dan reeds door den honger ware gedecimeerd geweest;

en dat van de aangebrachte hoeveelheid graan het grootste deel bestemd was voor Schiedam, niet om den honger des volks te stillen, maar om er *jenever* van te stoken.

De vraag rijst nu: of het Nederlandsche volk inderdaad op het punt heeft gestaan van te *verhonger*en. De heer van Hall heeft die vraag nader, in de zitting van 9 December, bevestigend beantwoord; immers verklaarde hij, "dat wij allen God mogen danken" voor de resultaten, die de togt van de *Amsterdam* en de *Cycloop* heeft opgeleverd: "want wanneer dit niet gebeurd was, dan weet ik niet, wat van de voeding van het volk zou geworden zijn."

Zonder nadere statistiek te ontvangen, kunnen wij, voor ons, de gedane vraag niet in gelijken zin beantwoorden. Niemand zal het met ons kunnen doen en daarom zal het, meenen wij, van groot nut zijn, indien deze geheele zaak eens recht duidelijk werd gemaakt, bijv. doordien de Regering deed bekend maken, het getal schepen door de *Cycloop* en de *Amsterdam* gesleept; hoewel daarvan inderdaad in Nederland zijn aangekomen; hoe groot de lading was, hoe veel aangebragt, en hoeveel daarvan voor de bestemming bestemd is geweest. En niet het minst zou het te gelykertijd zijn, indien de Regering zoude openbaren, op welke gronden zij meende, dat er *verhonger*ing van het volk beduchtheid was. Wij menen de publicatie van deze bijzonderheden met belangstelling te ontmoet, ten einde daartegen te

kunnen overstellen, de aanzienlijke kosten door den togt der beide schepen veroorzaakt, de groote kosten van reparatie, die aan de *Amsterdam* moeten besteed worden, en de schat, die door het stranden van de *Cycloop* voor het land is verloren gegaan.

Die publicatie is, het eerst van al, in het belang der Regering. Zij zal daardoor het Volk van Nederland tot grenzeloze erkentelijkheid wekken, wanneer het zal zien *bewezen*, hoe de "tegenovergestelde rigting" zijne *uithongering heeft verhoed*!

Ten aanzien van het verlies van de *Cycloop* deelt de *Arnhemse Courant* eenige bijzonderheden mede, die mede eene verdediging van de zijde der regering schijnen noodig te maken. Zij luiden aldus:

Het fraaie stoomschip de *Cycloop*, dat aanvankelijk eene poost dienst heeft gedaan in de Oostzee, om met graan geladen schepen door de Sond en het Kattegat te slepen, is ongelukkigwijze op onze kusten vergaan. De oorzaak van die ramp was, zoo als thans is gebleken, dat het gebrek had aan steenkolen, en dus geen middel bezat om aan den storm, die het naar onze kusten joeg, het hoofd te kunnen bieden.

Naar aanleiding dezer omstandigheid werd ons door een deskundige de vraag gedaan, waarom dat schip niet in het Nieuwe Diep is binnengelopen? Het was toch altoos hoogst gevaarlijk, in dezen tijd van het jaar, zonder kolenvoorraad onze kusten langs te zeilen, vermits een dergelyk stoomschip, zijne voorname kracht in den stoom bezittende, minder geschikt is om als zeilvaartuig in moeilijke omstandigheden zee te bouwen; zoodat de kommandant zich dan ook verplicht zag, ter redding van het leven der opvarenden, het schip op een gunstig oogenblik op het strand te zetten.

Ongetwijfeld zal dit, voor onze reeds ontredderde marine zoo gevoelig verlies, aanleiding geven tot een streng onderzoek. Maar wij moeten den wensch uitdrukken, dat de resultaten van dit onderzoek openbaar mogen worden, opdat te gelyker tijd aan het licht komt, wat er waar is van het beweren, hetwelk ons tevens werd medegedeeld, dat de interimaire minister van marine bepaalden last had gegeven, zonder te letten op den uitgeputten kolenvoorraad, om de *Cycloop* te Hellevoetsluis binnen te brengen. Wij weten volstrekt niet in hoeverre dit beweren al dan niet gegrond is; maar indien, in weerwil van de bekendheid met de omstandigheden, die last is verstrekt, dan zou er uit blijken hoe gevaarlijk en hoe schadelijk het is, het departement van marine langeren tijd toe te vertrouwen aan een interimaire minister, die voor eigen uitgebreid beheer al zijnen tijd beschikbaar moet houden, en de belangen der marine, waaraan hij bovendien vreemd is, niet dan ter loops kan behartigen.

Er zijn zaken en gevallen, die niet bij de wet voorzien of verboden zijn, en evenwel verdienen in het openbaar te worden veroordeeld. Hiertoe behoort onder anderen het volgende:

In de provincie Friesland werd in 1853 een ingezeten van dat gewest, tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen, die reeds lid der Provinciale Staten en Burgemeester eener gemeente was. In laatstgenoemde betrekking was hij hoogstwaarschijnlijk tevens lid van den gemeente-raad. Dien ten gevolge ontstond het geval, dat iemand tegelijk was lid eener plaatselijke, provinciale en der algemeene vertegenwoordiging. Voor het eerste moest hij, zijn burgemeesterschap nog daargelaten, in zijne gemeente werkzaam zeten, als lid der Provinciale Staten in Leeuwarden zittingen bijwonen, terwijl hij te gelyker tijd als lid der Tweede Kamer in 's Gravenhage moest zetelen.

Daar aan zoodanige drievoudige vertegenwoordiging door een en denzelfden persoon onmogelijk goed volstaan kon worden, zou men met grond verwachten, dat het mindere voor het meerdere geweken zou zijn, en hij ten minste voor de Provinciale vertegenwoordiging bedankt zou hebben. De bedoelde persoon heeft evenwel anders hierover gedacht, en de Provinciale Staten van Friesland schijnen daaraan hun zegel gehecht te hebben, door onlangs den drievoudigen vertegenwoordiger, tot lid der Gedeputeerde Staten te kiezen. Volgens de nieuwbladen, heeft de benoemde daartoe

gemelde betrekking aangenomen, en dien ten gevolge eindelijk zijn ontzag als Burgemeester verzocht en verkregen. Zijn lidmaatschap der Tweede Kamer schijnt hij evenwel vooreerst te willen blijven behouden, men zegt, op verzoek van het ministerie, ten einde zoo lang mogelijk eene onderstennende stem te behouden.

Wij vragen of zoodanige praktijk, hoewel niet bij de wet verboden, niet aan het oordeel der openbare meening behoort te worden onderworpen? Wij vragen of Friesland, dat zich soms voor zoo vrijzinnig uitgeeft, hierdoor niet toont tot eene cumulatie van betrekkingen te willen terugkeeren, waarvan wij onder de regering van Koning Willem I, zaliger gedachtenis, zulke noodlottige voorbeelden gezien hebben.

Het is blijkbaar ons artikel: "*Beloften zonder einde*," (No. 493) dat aan de *Nederlander* aanleiding gegeven heeft om, in zijn No. van heden, het betoog te beproeven, dat het Ministerie niet enkel door de *kracht der oppositie* tot vermindering van den druk der belastingen wordt overgehaald.

De *Nederlander* levert daarvoor twee bewijzen, die, naar onze meening, beiden evenzeer mank gaan.

Het eerste vindt de *Nederlander* daarin, dat de heer VAN HALL, reeds op 20 December 1853, "uitzigt gaf op een meer doeltreffende afschaffing van belastingen, toen hij het volgende zeide:

Wij zullen, hoop ik, belastingen afschaffen. Wij zullen den Koning en met Zijne goedkeuring aan u de voorstellen daar toe doen. Wij hopen, — ja, ik mag niet zeggen *wij vermindert*; maar toch wel IK VERWACHT — dat die tijd spoedig daar zal zijn. Maar dan zal het verschil van rigting zich daarin vertoonen, dat wij niet bij voorkeur als eerste afschaffing zullen voorstellen eene belasting, die alleen den meervermogenende drukt, die niet drukt op den breeden zoom van den middenstand, die grenst aan de armoede, de laagste klasse der maatschappij, waarop de geachte spreker uit Maastricht heeft gewezen, maar eene belasting, die alleen drukt op den mindervermogenende in den lande en op eenige meervermogenenden van den middenstand.

Nu is de vraag volstrekt niet, wat de heer VAN HALL gezegd heeft; want ook de *Nederlander* zou niet gaarne over hetgeen de heer VAN HALL al zegt en niet zegt, als over een brug wenschen te gaan. Maar de vraag is: wat de heer VAN HALL heeft *gedaan*? En dan is het antwoord, dat de beloften, in December 1853 afgelegd, geen ander gevolg heeft gehad, dan dat in Februarij 1854 werd berigt, hoe toen *voorstellen tot belasting-vermindering zouden gereed zijn geleg*en.

De middelen over het jaar 1854 beloven eene ruime dekking van al de reeds toegesane uitgaven, ook voor die, welke de voorzigtigheid gebiedt, dat tot instandhouding van het leger worden aangewezen, evenzeer als tot verhooging van eenige hoofdstukken der begrooting, ten gevolge der vermeerdering van prijzen en arbeidsloonen.

De vooruitzichten daaromtrent bestaande, zijn van dien aard, dat de Regering reeds gereed heeft voorstellen tot vermindering van belastingen, die op de eerste levensbehoeften en op handel en scheepvaart drukken, alsmede een voorstel tot verbetering der personele belasting in het belang van den minderen middenstand.

Tot het indienen daarvan zou, ondanks de noodzakelijke verhooging van uitgaven, waarop is gewezen, zijn overgegaan, ware het niet dat zij het onverantwoordelijk portfeuille van zulk een gewigtigen stap te doen op een oogenblik, waarop de rust in Europa ernstig wordt bedreigd.

Dit berigt wordt door de *Nederlander* gegeven als tweede bewijs van het *voorzigtige* initiatief der Regering. Maar ook hier is weder niet de vraag, wat de heer VAN HALL heeft *gedaan*, maar wat hij *gedaan* heeft; en dat zien wij niet slechts, dat van die *gereed* voorstellen nooit iemand iets heeft vernomen, maar zelfs, dat de tegenwoordige Minister van Financiën, blijkens zijne verklaring van 29 Mei 1854, niet eens wist of er iets *gereed* had gelegen.

Ik meen ook verstaan te hebben — doch ik vermoed dat mijn hoer mij bevroeg zal hebben, — dat diezelfde spreker heeft gezegd, dat de vorige minister [van HALL] zou hebben toegezegd den sceijns op het gevecht af te schaffen. Ik geloof niet, dat eene zoodanige toezegging gedaan is; de vorige Minister heeft toegezegd, dat, wanneer de toestand der schatkist toeliet, hij dan gaarne aan den Koning zou voordragen en voorstellen te doen tot gedeeltelijke afschaffing van de eene of andere belasting; maar ik geloof niet — ten minste mij is het niet bekend — dat bepaalde toezegging zou zijn gedaan, en WELKEN GEEST die voorstellen zouden worden gedaan, of WAAROP die gedeeltelijke afschaffing zou worden toegepast.

De bewijzen van de Nederlander strekken dan ook tot niets anders, dan om ons betoog te versterken, namelijk, dat er veel wordt beloofd en niets gedaan; dat die beloften in gewigt klimmen, naar mate de kracht der oppositie grooter wordt, en dat, derhalve, de geheele sympathie voor vermindering van lasten neêrkomt op de zucht, om, ten koste van transactie en het opgeven van eigen beginselen, aan het Bewind te blijven, zonder daarom eene eigenlijke regering te zijn, die de impulsie aan de leiding van 's lands zaken geven kan, maar die, der oppositie, volgen moet.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De telegraaf heeft onze lezers reeds bekend gemaakt met het belangrijk bericht, dat er den 7 Januarij te Weenen ter ministerie van Buitenlandsche Zaken eene conferentie heeft plaats gehad van de gezanten der geallieerde mogendheden met prins Gortschakoff, in welke conferentie de vier waarborgen als grondslagen van de vredesonderhandelingen zijn aangenomen.

Dit is voorzeaker een allerbelangrijkst bericht. Wij achten het niet raadzaam, bij deze depeche eene uitlegging te voegen. Veel minder nog zullen wij ons in gissingen verdiepen, omtrent een telegrafisch bericht dat uit den aard der zaak altijd zeer lakoniek is. Wij zullen de nadere bijzonderheden afwachten. Voorhands echter willen wij wel bekenen, dat het feit op zich zelf, zoo als het door middel van de electriciteit is medegedeeld, zeer veel belangstelling verdient, zoo de telegraaf althans geen leugenpropheet was, hetgeen wij in de gegevene omstandigheden als niet zeer waarschijnlijk beschouwen.

Van niet minder gewigt is het bericht, evenzeer door den telegraaf medegedeeld van eene overeenkomst, die ten 6 Januarij zou zijn gesloten tusssen prins Menschikoff en den heer van Montebello, waarbij Rusland zich tegenover Pruisen verbindt Oostenrijk niet aan te tasten.

Daargelaten dat eene dergelijke overeenkomst nog al vreemd schijnt, geeft zij ook aanleiding tot de vraag waarom dat verbond in Weenen is gesloten; wat gaf aan die plaats de voorkeur boven Berlijn en St. Petersburg, daar Oostenrijk toch geen contracterende partij is. Wij gelooven dat het zaak is de bevestiging of althans de uitlegging van dit bericht af te wachten.

Onder de nieuwstijdingen van den dag, die de aandacht in hooge mate verdient behoort ook eene depeche uit Frankfort (wister reeds onder onze telegrafische berichten voorkomende). Volgens die mededeeling zou de Pruisische regering den 5 dezer op de uitroeping van Oostenrijk strekkende tot het mobiel verklaren zijner troepen geantwoord hebben, dat zij zoo als nog daartoe niet kan overgaan.

Beijeren, Saxon, en Wurtemberg zouden mede weigeren hun contingent mobiel te verklaren.

Wat Hannover doen zal is nog twijfelachtig, de staten van den dag den raag moeten beter gezond wezen.

Deze berichten verdienen aliezins geloof. De weigering van Pruisen was overigens te voorzien.

Het verdient opmerking, dat de Frankfurter Zeitung, die zijne berichten meestal ontleent aan de Oostenrijksche kanselarij, maar die overigt in den vorm van eene correspondentie, sedert een paar dagen wel eenig uitzigt op vrede opent, en zulks tengevolge der conferentie van 28 December, welke, naar de Frankfurter Zeitung wil, een zeer vredelievend karakter moet gehad hebben. Dat bericht pleit zeer voor de juistheid van het dit Weenen medegedeelde, ten opzichte der aanneming, van de vier waarborgen als grondslagen der vredesonderhandelingen. Berichten van andere slag teekening dan dat uit Weenen voorkomende in den Times, Globe, en Morning Post melden ook bepaald, dat Rusland de vier vredesvoorstellen onvoorwaardelijk heeft aangenomen.

Men spreekt bij voortdurend nog van een afzonderlijk verdrag tusssen Frankrijk en Oostenrijk. De Engelsche bladen verhalen op goed geloof van de Augsburg-Verdrag dat de ratificatie hier overeenkomst, reeds sedert den 29 December gewisseld zijn.

Van eene andere zijde is ons echter medegedeeld, dat het afzonderlijk verdrag niet gesloten zou worden voor en meer Oostenrijk aan het verdrag van 2 December het karakter van een offensief en defensief verbond met de Westersche mogendheden heeft gegeven.

De Duitsche rijksdag heeft den 5 Januarij de eerste vergadering van dit jaar gehouden.

De rijksdag van het Koninkrijk Saksen, waarvan de buitengewone zitting den 29 December door den Koning in persoon is gesloten, is op nieuw bijeengekomen.

De min-pres. heeft de Konl. redevoering voorgelezen. Dit stuk was zeer kort en bepaalde zich eeniglijk bij de vermelding, dat om den duur van de zittingen niet te rekken, de regering slechts die wetsontwerpen zal aanbieden, welke hoog noodig zijn.

De laatste berichten uit de Krim en uit Konstantinopol hebben onze lezers wister reeds onder onze telegrafische depeches gevonden.

Het meest belangrijke in die berichten is, dat de minister van politie is afgezet.

Men meldt, dat Rusland een gedeelte van de Alma bezet houdt ten einde Sebastopol te waarborgen tegen een aanval van de noordelijke zijde en zulks, waarschijnlijk, met het oog op de ontschepping van Turksche troepen te Eupatoria. Men heeft ook berichten uit Azie.

De toestand van het leger aldaar moet zoo hagchelijk zijn, dat de Porte de generaal van de geallieerden de toezending van Engelsch-Fransche oorlogsvaartuigen verzocht heeft.

Men verzekert dat dit verzoek zeer gunstig is opgenomen en dat diensvolgens de noodige maatregelen zijn genomen.

De Fransche Moniteur heeft eergisteren eene nota der regering medegedeeld, houdende mededeeling, dat zij naar aanleiding van art. 30 der wet op de recrutering van 1832 onder de wapenen zal houden al de soldaten, wier diensttijd den 22 December was totdat zij zullen zijn vervangen door soldaten van 1854, dat is dus tot het eerstvolgende voorjaar. Men meldt uit Parijs, dat dit besluit in die hoofdstad eene ongunstige stemming heeft te weeg gebracht, die echter, voorzeker, reeds opgehouden heeft na dat de berichten uit Weenen van gister ochtend aldaar bekend werden.

Het gerucht als zou Piemont tot het verdrag van 2 Dec. toetreden, begint sedert een paar dagen al meer en meer geloof te verdienen. Men beschouwt dit zoo niet als eene gedane zaak, dan althans als eene die spoedig op handen is. Wij hebben reden om te gelooven, dat dit bericht zeer waarschijnlijk is. Wij moeten echter doen opmerken, dat de woorden door de Opinions den Koning van Piemont in den mond gelegd, in antwoord op de toespraak der afgevaardigden die hem kwamen geluk wenschen bij gelegenheid van de intrede in het nieuwe jaar niet geheel juist waren.

Zij waren van weinig beteekenis. De discussie over de belangrijke wet op de opheffing van kloosters, welke den 4 Januarij zou worden behandeld, werd echter uitgesteld en moet gister hebben plaats gehad.

Men verdiept zich in allerlei gissingen omtrent de ware oorzaak van dat uitstel, hetwelk door den heer Cavour zelf, den president van den raad werd aangevraagd. Het motief schijnt te wezen het verlangen om, alvorens deze belangrijke aangelegenheid te behandelen, eene sedert 18 dagen hangende zaak betreffende het kadaster tot eene eindbeslissing te brengen.

Bij de hervatting der zaak van de kloosters zullen de benaadselingen deswege zeer levendig zijn.

De voornaamste leden der vergadering hebben zich als sprekers doen inschrijven. Aan het hoofd der sprekers is de heer Buoncompagni, president der kamer. Het ontwerp zal door de vergadering zeker aangenomen worden; maar in den Senaat zal het veel oppositie ondervinden.

In de Sardinische Staten worden thans twee strafrechtelijke processen gevoerd, die niet van belang ontbloot zijn. Het eerste betreft eenige personen, die onder voorwendsel dat zij honger leden, zich ten vorigen jare schuldig maakten aan nutteloos bewegingen en uitgeroepen hadden: weg met de constitutie. De debatten zijn reeds sedert verscheidene dagen te Turin geopend. Zij bieden echter weinig belangwekkens aan; de meeste der beschuldigten, een zestigtal, zijn arme sukkel; derzelve aanvoorders zijn geestelijken; de debatten van het andere proces zullen ook binnen kort geopend worden; het betreft de dolzinnige pogingen der aanhangers van Mazzini in eenige provincien van Parma.

Bij besluit van 27 December, heeft de Groot-Hertog van Toscane den staat van beleg, waarin Livorno sedert 11 Mei 1849 verkeerde, opgeheven.

In de schouwburgen van Verona en Brescia hebben wanordeligheden plaats gehad.

In de zitting van den 3 Januarij hebben de Cortes de laatste artikelen der wet op de consumes aangenomen, waarbij eene leening van 10 millioenen realen wordt toegestaan.

In diezelfde zitting zijn door den minister van Binnenlandsche zaken eenige ophelderingen gegeven omtrent de ongevraagdheden, welke den 28 te Malaga en in eenige andere voornamen plaatsen voorvallen.

Deze verklaringen werden gevolgd door eenige woorden van den Hertog der Overwinning ten voordeele der handhaving van den vrede, en een votum, waarbij de Kamer met eenparige stemmen hare goedkeuring schonk aan de woorden, door den Hertog der Overwinning uitgesproken.

De ongevraagdheden zijn echter overal, waar zij uitgebarsten zijn, reeds gedompt.

Eene depeche uit Madrid deelt mede, dat de heer Servillano, de minister van finantien, dazer dagen zijne begroting der Cortes zou moeten aanbieden. In het ontwerp van den minister zou er volstrekt geen sprake zijn van eene belasting van 8 pct. op de schuld.

De betaling van het achterstallige zal den 15 een aanvang nemen, en geregeld voortgang hebben.

Uit Londen wordt gemeld, dat de ministeriële crisis, welke onverwachtelijk scheidt de zaak van de onetnigheid, welke er tusssen onderscheidene leden van het Engelsche kabinet bestaat ten minste uitgesteld is tot dat het parlement weder zal bijeenkomen. Van nu tot op dien tijd zullen de gebeurtenissen — het aangaan van vredesonderhandelingen, het nemen van Sebastopol enz., — waarschijnlijk over het lot van het Kabinet beslissen.

ENGLISCHE POST.

De kamer, welke in de laatste dagen hier te lande was op te merken, begint plaats te maken voor klagen tegen de Ministers. De veelvuldige Kabinets-raden, welke dezer

dagen plaats hadden, hebben tot de voortgang van wapen-stilstand aanleiding gegeven. Beide partijen zijn, leunende op hare wapenen, berichten uit Sebastopol wachtende. Wij willen niet zeggen uit St. Petersburg, zoo weinig kans bestaat er, dat de berichten, welke van dien kant komen, tot eene vredelievende oplossing zullen leiden. De terugroeping van lord Raglan, een onderwerp, dat tot voortdurende wisseling van denkbeelden aanleiding gaf, is niet ten uitvoer gebracht, maar de ministers en het publiek terugdeinsden voor de onnuttigheid, die er in gelegen zou zijn om een opperbevelhebber terug te roepen juist op het oogenblik, dat hij de vruchten van zijn werk en van zijne plannen zou inoogsten.

Het schijnt, dat er thans geen gevaar voor eene ministeriële crisis ophanden is, vóór en aler het parlement hare zittingen weder hervat zal hebben.

Het ministerie is, het kan niet meer ontkend worden, aan het wankelen gebracht; maar ééne enkele depeche, waarin de vrede of eene overwinning onzer legers in de Krim vermeld werd, zou al de oorzaken der ontevredenheid doen vergeten.

Het manifest van den Keizer van Rusland heeft tot velerlei uitlegging aanleiding gegeven. In de dagbladen zijn de denkbeelden bepaaldelijk ten nadeele van dat stuk. Bij de opgewondenheid, waarin men thans verkeert, wordt aan geen kalme en bezadigde beoordeeling gedacht.

Er bestaat alle reden om te gelooven, dat de regering voornemens is het effectief van de marine met 7,000 man te vermeederen. Het contingent zou alzoo 70,000 man bedragen.

FRANSCHÉ POST.

De kamer van koophandel te Parijs heeft eene som van 5,000 fr. ter beschikking van den Minister van Oorlog gesteld voor de inschrijving, waarvan de opbrengst is bestemd voor het leger in het Oosten.

Uit Comité, dat zich te Bordeaux gevormd heeft om tabak en opium te zenden aan de soldaten van het leger in het Oosten heeft eene som van 40,000 fr. aan den minister van binnenlandsche zaken gezonden als eene eerste zending.

De gezamenlijke inschrijvingen van goud en aardbe en de bedragen tusschen de 17 en 18 duizend francs.

Uit de Baltische zee wordt gemeld, dat de regering eene dienst van oorlog-stoombooten urigt.

Eene correspondentie van de Gazette de midi van den 25sten December bevat het volgende:

Omar Pacha heeft Bucharest verlaten en bevindt zich thans te Varna.

Te Varna aangekomen, maakte Omar Pacha zich gereed om naar Konstantinopol te vertrekken ten einde eene beschuldiging in te leveren tegen de sikkassier Rizza Pacha. Omar Pacha beklagde er zich ten eerste over, dat zijne soldaten aan alles, geluk, katten, klederen, woonraad enz. Men deed al het mogelijke om hem hiervan van af te houden ten einde zulk een tooneel te vermijden; maar hij bleef op de meest krachtige wijze er op aandringen, dat zijne troepen drie maanden soldij, winter-kledingen enz. zonden ontvangen.

Het meest zonderlinge is, dat eene enquête ingesteld is met het doel om te onderzoeken of de klagen van Omar Pacha al dan niet ongegrond waren, waarvan de uitslag was, dat nu bewezen is, dat de Turksche regering bij voortdurend de noodige voorwerpen heeft toegezonden, maar het schijnt dat zij hunne bestemming niet bereikten; want het is niet te ontkennen, dat de ongelukkige Turken welke zich in het kamp der geallieerden bevinden aan alles gebrek lijden, en dat zij door eene verschrikkelijke sterfte geleedeneerd zijn.

De Fransche ambassadeur te Londen aan lord Clarendon medegedeeld hebbende, de toespraak van den president tot den Keizer bij gelegenheid der stemming over de leeningswet en het antwoord van Z. M. ontving hierop den volgenden brief van den eersten secretaris van staat van Hare Britsche Majesteit:

Foreign-office 2 Januarij 1855.

Mijnheer de ambassadeur.

Ik heb den brief ontvangen, waarmede gij mij den 30 ster vorige maand vereerdert, en waarbij op last van Z. M. den Keizer der Franschen was overgelegd een exemplaar van den Moniteur, bevattende de redevoering door den president van het Wetgevend ligchaam gehouden, bij gelegenheid der aanneming met algemeene stemmen door die vergadering der leeningswet, alsmede het antwoord van Z. M.

Ik heb de mededeeling van Uwe Excellentie onder de oogen van de Koningin gebracht, en H. M. beveelt mij ter uwer kennis te brengen hoezeer zij op prijs stelt de hartelijke bewoordingen, welke in de redevoering van den president van het wetgevend ligchaam en in het antwoord van Z. M. den Keizer voorkomen ten aanzien der medewerking der Engelsche strijdkrachten te land en ter zee, die de beproevingen en gevaren der Fransche soldaten en marine deelen.

Het zij mij insgelijks veroorloofd tot Uwe Excellentie te rigten de dankbetuygngen van de leden der regering van H. M. voor de mededeelingen, waarvan gij de tolk hebt gelieven te zijn. Uwe Excellentie weet met welke sympathie de Wetgevende magt der Britsche natie en zij zelve heeft vernomen de grootmoedige gevoelen welke in de redevoering van den president van het Wetgevend ligchaam en in het antwoord van den Keizer ten aanzien der strijdkrachten der Koningin zoo wel te land als ter zee voorkomden.

Ik heb de eer enz. Clarendon.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Voorloopig verslag over het wetsontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het recht van Vereeniging en Vergadering. (Vervolg.)

§ 4. Geheel anders was het oordeel over het tweede hoofdstuk der wet, handelende van de vereeniging, die als rechtspersoon optreedt. Ofschoon er leden waren, die zich ook hier meer op het standpunt der Regering plaatsen en zoowel de noodzakelijkheid der bij de artt. 5 en volgende beproefde aanvulling van leemten in het Burgerlijk Wetboek verdedigden, als de gepastheid om zich daarvoor de vaststelling van het tegenwoordig wetsontwerp ten nutte te maken, — was het aantal groter dergenen, die de hoofdstrekking der bedoelde bepalingen met nadruk bestreden en hare opneming in de wet ten sterkste afkeurden.

Bij de bestrijding werd in de eerste plaats dit gedeelte van het voorstel in verband beschouwd met de beweegredenen der Memorie van Toelichting. De Regering gaat daarbij uit van het denkbeeld, dat het recht van vereeniging vrij kan worden uitgeoefend tot het oogmerk toe, dat de vereeniging als rechtspersoon optreedt. Maar nu komen niet inzien, waarom eene vereeniging, die zich men nocht met de wetten, noch met de goede zeden strijdig doel voorstelt — en ook volgens art. 1690 van het Burgerlijk Wetboek kunnen, geene andere dan zoodanige vereenigingen of zedelijke lichamen bestaan, — tenstond gewaarschuwd of schadelijk zou worden als zij burgerlijke handelingen pleegt. Er lag iets aan tegenstrijdigs in, dat de wetgever dezelfde vereeniging, in welke optreding als politiek persoon hij geene bevoegdheid ziet, van het oogenblik af, dat zij als rechtspersoon handelt, niet wantrouwen zou moeten gade slaan.

Het recht om zich onderling te verbinden, zegt de Regering, sluit in geenen deele het recht in zich om als persona civilis zich aan derden op te dringen. Al ware dit zoo, dan moet men toch vragen, waarom de Regering in dit geval aan den bijzonderen ingezetenen waarborgen meent te moeten geven die zij voor den Staat niet noodzakelijk keurt; aan den bijzonderen ingezetenen, die in de bestaande wetten het middel bezit om zich voor de benadeeling van de zijde van elk zedelijk ligchaam, van elke vereeniging te vrijwaren. Ieder ingezetene moet voor zijne eigene belangen waken. De zorg voor mogelijke benadeeling der belangen behoort niet door den Staat te worden uitgeoefend. Zoo men in het Wetboek van Koophandel sporen vindt van zoodanige staatszorg, kunnen de daar voorkomende voorschriften van deze strekking toch niet anders dan als uitzonderingsbepalingen worden beschouwd. De Memorie van Toelichting beweest, dat het Burgerlijk Wetboek, door het toelaten der optreding van zedelijke lichamen als rechtspersonen, zonder eene voorafgaande erkenning van regeringswege, afgeweken is van de gezonde rechtsbegrippen en beroept zich daarbij op het Romeinsch en oud-Hollandsch recht. Al dadelijk zou men kunnen aanmerken, dat, daar in de Memorie van Toelichting tevens de stelling voorkomt, dat de artt. 1690 en volgende van het Burgerlijk Wetboek in het Staatsrecht ingrijpen, het, dit aangenomen, voor het minst twijfelachtig moet gerekend worden, of in dit geval die vroegere begrippen nog wel zouden kunnen gelden. Maar ook al laat men dit punt ter zijde, dan schijnen de aangehaalde plaatsen uit NOODT en VOET geenszins te bewijzen dat men daardoor hoowijzen wil. NOODT geeft, naar hij over den aangehaalden titel der pandecton spreekt, de redenen op voor te geen daarin ten aanzien van het behandelde onderwerp voorkomt. Die redenen zijn, met het oog op onze wetgeving, niet geldig. Hij gewaagt van zamenspanning en schennis der goede zeden, die onder het voorwendsel van het vormen van vereenigingen plaats zouden kunnen hebben. Tegen de eerste is voorzien bij de artt. 365 en 366 van het Strafwetboek en wat de aanranding der goede zeden betreft, de noodzakelijkheid om daartegen door praeventieve maatregelen te waken heeft zich nog niet doen gevoelen: zij zouden ook weinig strooken tot den geest des tijds.

De plaats uit Voet is slechts gedeeltelijk aangehaald. Hij zegt wel: Non tamen hoc, jus standi in judicio aut patrocinii possidendi; habent universitates illae, quae toleratae quidem, ut min probatae sunt, maar laat onmiddellijk daarop volgen, waanuit dadelijk blijkt, dat hier van eene uitzondering sprake is, ten eene malestijding met de tegenwoordige begrippen van godsdienstige en staatskundige begrippen. Geoorloofde vereenigingen hadden inderdaad ook onder het oud-Hollandsche recht bevoegdheid om in regten op te treden, goederen te verkrijgen enz. Thans zou men door het vorderen der voorafgaande uitdrukkelijke erkenning bij Koninklijk bevel de vroegere uitzondering tot regel verheffen.

Laat men, zegt de Memorie van Toelichting, op den duur bestaan wat het Burgerlijk Wetboek invoerde; maar zal meer en meer in de hand werken het voor den Staat onwettelijk bezit van uitgestrekte goederen in de doode hand, en tevens al die ophogingen, die gewaagde ondernemingen, die verwaarlozing van kostbare belangen van derden, waartoe het stelsel van onvoorwaardelijk vrije zedelijke lichamen aanleiding geven kan en niet

zelden geeft. In dat gezegde zal wel de hoofdrede gelegden zijn, waarom de Regering op het behoud van de artt. 5 en volgg. in de wet prijs stelt. Maar bestaat nu tusschen die aangevoerde beweegredenen en den inhoud dezer artikelen een gemogzaam verband? Men kon het niet inzien. De ophooping van goederen in de doode hand moge een kwaad zijn, dat kwaad zal door de voorgedragen wetsbepalingen niet worden gekeerd. Volgens die wetsbepalingen kan de Regering de erkenning der vereeniging weigeren op geen anderen grond dan omdat zij de vereeniging als rechtspersoon gevaarlijk of schadelijk acht. Die weigering moet plaats hebben bij een met redenen omkleed besluit, en zal daarin de mogelijkheid van het verkrijgen van goederen, als aanleiding om de vereeniging als gevaarlijk of schadelijk te beschouwen, kunnen worden opgegeven?

Gesteld dat het middel hater kon, wat zou men dan nog daardoor uitwerken, daar de overgang van goederen in de doode hand verre het meest plaats heeft aan gestichten en aan godsdienstige en kerkelijke vereenigingen. De gestichten, de fundaties, vallen zeer zeker niet onder het bereik dezer wet. En zou de Regering onder de vereenigingen, waarvan daarbij sprake is, de kerkelijke of zelfs de kerkgenootschappen begrijpen? Het laat zich onmogelijk aannemen, niet slechts omdat de kerkgenootschappen door de wet van 10 September 1853 (Staatsblad n°. 102) daartegen gewaarborgd schijnen, maar ook omdat het zich niet denken laat, dat door den regter de vervallen-verklaring van een kerkgenootschap van de bevoegdheid om als rechtspersoon op te treden, met al de daaraan volgens art. 9 en volgg. van het ontwerp verknochte gevolgen, zou kunnen worden uitgesproken. Dit heeft aanleiding gegeven tot de algemeene vraag, welk verband tusschen de tegenwoordige wet en de aangehaalde omtrent de kerkgenootschappen bestaat.

Voor zoover het staatsbelang vorderen mogt, dat de ophooping van onroerende goederen in de doode hand worde tegengegaan, moet dit kwaad door rechtstreekse middelen worden gekeerd. Algemeene voorschriften in den geest der artt. 947 en 1717 van het Burgerlijk Wetboek zouden daartegen van nut kunnen zijn. Wellicht zou niet het minst het rechtstreeksch belasten der goederen, hijv. hij weg van procenten op de grondbelasting, gelijk hij de Fransche wet van 20 Februarij 1849, in aanmerking komen. Er is daarvan meermalen ook in de Kamer sprake geweest, met name bij de behandeling der Staatsbegroting voor 1854. Maar dit onderwerp is geheel vreemd aan de tegenwoordige wet.

Wat nu de ophogingen betreft, waarop de Memorie van Toelichting zich mede beroept, gesteld dat deze werkelijk in zoo groote mate plaats hadden, zijn het dan de vereenigingen, de zedelijke lichamen, waardoor die inzonderheid worden gepleegd? Zijn het niet veelmeer de vennootschappen, van welke men het gevaar der benadeeling van derden voornamelijk te vreezen heeft? Aangenomen evenwel, dat nit dit oogpunt aan de beperking der vrijheid van de zedelijke lichamen behoefte bestaat, en dat werkelijk, zoo als sommigen beweerden, het misbruik moet worden gekeerd van het ontgaan van vennootschappen in zedelijke lichamen, hetgeen onder andere somtijds bij begrafenisfondsen met kwade bedoelingen plaats vindt, — zullen dan de voorgestelde bepalingen baten? Velen meenen het te moeten betwijfelen. Waar bij een zedelijk ligchaam bedoelingen bestaan, die op het benadeelen van derden kunnen uitloopen, zal men wel zorg dragen, dat alle sporen van dat doel uit de quarte leggen statuten verdwijnen. Men zal in 't algemeen die statuten zoo trachten in te rigten, dat de inhoud geene stof geeft tot aanmerkingen van regeringswege. Het middel zal dus aan de eene zijde geen doel treffen, aan de andere tot onzedelijkheid en wetsontduiking aanleiding geven.

(Woord vervolgd.)

Gravenhage, 9 Januarij.

Z. M. heeft l^o aan H. J. Leeuwe, op verzoek, eervol ontslag verleend, als ijker van het vaatwerk te 's Hertogenbosch; en 2° bepaald dat die betrekking, in afwachting der vervulling van de thans ontstane vacature, tijdelijk zal worden ogedragen aan den ijker van het vaatwerk te Eindhoven, en dat de dienst in het district Tilburg, waarmede de ontslagene voorloopig belast was, tijdelijk zal worden waargenomen door den ijker van het vaatwerk te Breda.

Z. M. heeft benoemd tot burgerlijke leden en plaatsvervangers in de onderscheidene voor de rigting der nationale militia van 1855, de hierna volgende personen: prov. Noordbrabant, in den militieraad te 's Hertogenbosch, jhr. mr. L. W. J. M. Verbeijen, en A. F. Mulders; tot plaatsvervangers A. C. van Tanschoot, en F. A. A. van Rijkevorsel; in den militieraad te Breda, C. W. Oomen, en J. A. van der Burgh; tot plaatsvervangers, mr. C. A. van Dam, en G. van Alphen; in den militieraad te Eindhoven, mr. M. van den Acker, en E. M. Jonckbloet; tot plaatsvervangers H. de Wit en F. H. J. Harten, provincie Gelderland, in den militieraad te Arnhem, B. F. baron van Verschuier, en mr. H. J. van Gennep; tot plaatsvervangers, mr. W. F. H. baron van Wassenaer tot Catwijk, en J. D. van Leeuwen, in den militieraad te Zutphen, mr. R. W. Tadama en mr. F. S. Op ten Noort; tot plaatsvervangers, mr. E. J. W. baron van Pallandt, en mr. J. G. Luyken; Glasborst, provincie Zuidholland, in den militieraad te Gorinchem, mr. C. W. O. van Dorster, en A. Stoop J. Azn; tot plaatsvervangers A. Vlieland en W. A. Viruly Verbrugge, in den militieraad te Rotterdam, jhr. mr. D. R. Gevers; Noord, en A. F. L. Bichon van IJsselmonde, tot plaatsvervangers, J. W. Hein en mr. A. T. Enius, in den militieraad te Leyden, mr. H. C. J. Hoog, en mr. P. G. Hubrecht; tot plaatsverv. J. Drooglever Portuijn, en G. van Leeuwen, in den militieraad, te 's Gravenhage, jhr. J. Mock, en mr. J. C. van de

Kaap, tot plaatsvervangers, S. A. van Hoogstraten, en mr. A. Q. Krajenhoff van de Leur, provincie Noordholland, in den militieraad te Amsterdam, J. Linden en P. Keer, tot plaatsvervangers jhr. mr. H. Hoopff van Velsen, en J. J. Santhageus in den militieraad te Haarlem, jhr. L. J. Quarles van Dofford en C. D. Huët, tot plaatsvervangers mr. P. Elias en E. Brink, in den militieraad, te Hoorn, J. G. van Pabst Rutgers en L. Stokbroo van Hoog en Aartswoyd, tot plaatsvervangers, jhr. P. Opperdoes Alewijn, en mr. C. A. Driker, provincie Zeeland, in den militieraad, te Middelburg, G. J. Sprenger en J. W. van Sonstbeeck, tot plaatsvervangers Z. Suijder en mr. W. Phoenix, provincie Utrecht, in den militieraad te Utrecht, mr. N. J. P. Kien, en mr. W. M. J. van Dielen, tot plaatsvervangers, jhr. mr. H. A. M. van Aach v. Wijck, en mr. J. G. J. baron van Ittersum; provincie Friesland, in den militieraad te Leeuwarden, mr. C. F. T. van Nauta, en D. Zeper, tot plaatsvervangers, mr. C. Schelte Sixma baron van IJdemstra, en E. Bloembergen, in den militieraad, te Heerenveen, mr. M. van Heloma en E. van Driesum Sz.; tot plaatsvervangers, mr. S. van Teijens, en H. Tuinelaar, provincie Overijssel, in den militieraad te Zwolle, W. R. A. C. grave van Rechteren Limburg, en W. Götte, tot plaatsverv. mr. J. Kalf, en mr. W. P. Hubert, provincie Groningen, in den militieraad te Groningen, J. W. C. baron van Ittersum en mr. W. de Sitter, tot plaatsvervangers mr. B. J. van Rooijen, en mr. J. Potter van Loon, provincie Drenthe, in den militieraad, te Assen, jhr. mr. P. A. G. de Milly en E. K. J. Berthling, tot plaatsvervangers, mr. J. Oosting en mr. J. Cohe n, hertogdom Limburg, in den militieraad te Maastricht, H. J. W. van Aken en O. G. Polls tot plaatsvervangers, M. V. Nijst, en P. Janssen, in den militieraad te Roermond, F. G. H. H. Michiels van Verduijnen en J. F. Nijss, tot plaatsvervangers, A. J. J. H. Drissen en J. A. Dirix.

Het gebeurt niet dikwerf, dat wij in de gelegenheid zijn, de Regering, wegens hare handelingen, te prijzen. Wij vinden daartoe thans stof, door de uitgave, die zij heeft doen bezorgen, van het tarief van in- en uitgaande regten, ten behoeve van den buitenlandschen handel. Daarvoor is in eene wezenlijk gevoelde behoefte voorzien en gevolg gegeven aan de regelmatigte klachten van het lid der Eerste Kamer, den heer van Rijkevorsel.

Het werk, dat wij vóór ons hebben liggen, draagt den titel van: *Tarif des droits d'entree et de sortie, des Pays-Bas, modifié par la loi du 1 Sept. 1854 et les lois de navigation du 8 Aout 1850. Traduit sur le tarif officiel par ordre du Gouvernement.* Het bevat l^o de wet van 19 Junij 1845, gewijzigd naar de latere wetten, in het Hollandsch en Fransch, en voorzien van zeer nuttige toelichtingen; 2° de wet daarbij behorende tarief, in de Engelsche taal, gewijzigd naar de bepalingen van art. I der wet van 1 Sept. 1854, en voorzien van de noodige toelichtingen en vertooyingen; en 3° de wet van 1 Sept. 1854, in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Duitsche taal.

Wij hebben het werk met zorg nagegaan en bevestigd, dat het met accuratesse is bewerkt, waarvoor de bearbeiders dan ook alle lof verdienen, terwijl de druk en uitvoering, door letter en papier, noch gunstig onderscheiden van de bekrompen uitgaven van gelijken aard.

Den 4 dezer heeft de Russische Minister bij het Nederl. Hof een groot diner gegeven aan de leden van het Corps diplomatique, de Ministers enz., waarna ook al de hooft, tot het Hof behorende en andere aanzienlijke personen waren genoodigd. Den 19 dezer zal er bij gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin moeder, Evenfel een groot diner bij dien Minister worden gegeven.

De heer de Belmont, Minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord Amerika bij het Nederl. Hof, zal aanstaanden, Donderdag een groot diplomatiek diner geven.

Gisteren avond heeft in de zaal bij den heer Smits de jaarlijkse feestviering plaats gehad van de typografische vereeniging: *Door eendragt iszaam verbonden*. Die avond was voorzeker een feest voor alle die gezehén aan drukkerijen werkzaam; die ter diër plaatse waren te zamen gekomen, om genoegelijk bijeen te zijn. Daar toch heerschte gultich zonder terughouding, daar was ruchtloos zonder gemaktheid, en bij de ongekunstelde en gepaste vreugde, die vrij en los, maar niet loshandig was, dachten wij ons voor een oogenblik terug in de dagen van Oud-Holland, in den tijd van hem, wiens heet op de hamer der Vereeniging prikte, in de dagen van Laurens Koster. Voorwaert! daar was uitspanning, zonder uitspanning. En inderdaad was het eene uitspanning, voor de leden der Vereeniging zelve: na een jaar vol moeite en inspanning, na het afgerven van eenige der leden, na het uitbetalen van eene zeer aanzienlijke som van de weduwen hunner afgestorven broeders, was het hun streelend voorzeker dezelfde feestviering te houden, die Koppermaanlag talkens heeft en waar zij feest vierden, ook anderen feestvreugde te veroorzaken. Het behoort niet gezegd te worden, dat de heeren patronen, bij het feest tegewoordig, zich in hooge mate getroffen gevoelden door de blijken van hoogachtung, gedurende den geheelen avond hun betoond, gelijk de uitvoering der stukjes, hun ook bijzonder voldeed. Wij kunnen niet nalaten om de goedkeuring te betuigen voor de gelukkige opvoering van het laatste stukje: *de Bruidschap van Auvergne*. Den vervaardiger van het oorspronkelijk melodrama, vader en zoon, den heer W. J. Reijnders, viel de eer te beurt van opgedroepen te worden, na de voorloeping van dit in waarheid goed uitgevoerd tooneelstuk. De inzameling, ten voordeele van het huisgezin van een der broeders, die voor eenige dagen overleden is, en wiens dood zijn huisgezin de diepste smarten en grootste zorg voor de toekomst laat, heeft eene niet onaanzienlijke som opgeleverd. Later is van den kant van een der patronen het voorstel uitgegaan, om eene wederopvoering der tanceelvoorstelling te geven, ten einde te gemeet te komen in de behoeften van dat waarlijk hulp.

behoevend gezin. Als dat voorstel mogt worden aangenomen, zal ieder gaarne eene gift willen storten op het altaar der menscheit. Wij twyfelden er niet aan, of de herhaling der tooneelvoorstelling voor zulk een weldadig doel zal de rootste deelneming verwerven, terwijl wij wenschen, dat de hand van eendragt de leden meer en meer aan elkander verbinden en dat de zinspreuk hunner vereeniging immer hunne leuze moge blyven: *Door eendragt t zaam verbonden*. — Wij eindigen ons kort verslag met de mededeeling, dat ter gelegenheid van het feest van dien avond, door den heer A. J. van Tetroode aan de Vereeniging eene buste van wijlen Z. M. Willem II in brons is geschonken, een geschenk, dat zij dankbaar heeft aangenomen.

Z. M. heeft den heer mr. J. L. A. Luyben, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, benoemd tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon en zulks ter gelegenheid van zijn 25jarig lidmaatschap der Kamer. De toezending der insignia was van wege Z. M. vergezeld van een zeer vleijenden brief, waarin werd gezegd, dat hij deze onderscheiding waardig was, om het vertrouwen dat hem de natie in een zoolang gerekt tijdperk schonk.

Van eene geachte zijde ontvingen wij het volgende extract uit een brief van Decima dnl. 25 Octobier 1854:

„Er liggen hier bij den Papenberg, sedert 7 September vier Engelsche oorlogsschepen, namelijk een fregat van 50 stukken en drie stoomboten. Wat eigenlijk de bedoeling van hunne komst is, kan men nog niet te weten krijgen. De Japannezen houden het nog geheim. De schoutbijnacht is reeds driemaal met vijf sloepen te Nangasakie aan den wal geweest, om den gouverneur te spreken. Hunne bijeenkomsten duurden telkens zes uren. Den 20sten dezer zijn allen vier naar Hongkong vertrokken.“

(N. R. Cl.)

De A. C. bevat een particulieren brief uit Haamstee, waarin het volgende met betrekking tot de *Hendrika* voorkomt:

„Het lijk, te Burght begraven, is, naar ik verneem, dat van den negentienjarigen heer M. Koevoet, uit Rotterdam. Hij was als secretaris aan de familie van Deum geattacheerd. Op eene plaat bij Haamstede liggen 4 of 5 lijken; de branding maakt het echter onmogelijk ze te krijgen. Zij zijn vermoedelijk reeds tot bederf overgegaan. Men heeft er een kleurling bij opgemerkt, van wiens lijk het hoofd bijna was afgescheiden, alsmede een gedeelte van been en arm. Allen hebben zeemanskleeren aan. Men zegt, dat een schipper van Burghtsluis langs den Banjaard is gevaren, en in den top van zijn mast geklommen zijnde in de romp der *Hendrika* lijken heeft zien liggen. Zonder zich aan groote ongelukken bloot te stellen, kon men er echter wegens de hevige branding niet bijkomen.“

Men heeft berekend dat van de tot heden verkochte 12634 bunders 77 roeden grond in de Haarlemmermeer polder gekocht zijn, door ingezetenen van Amsterdam 5306 bunders; door Noord-Hollanders over het IJ, ingezetenen van het noordelijke gedeelte van Noord-Holland 1273,95 bunders; door inwoners van Haarlem, Aalsmeer; Alkmaar, Vriesland, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland en Noord-Brabant 6054,82 bunders totaal 12634,77 bunders.

Uit Tilburg wordt aan de Noord-Brabander d. d. 5 Jan. het volgende gemeld:

Men verneemt, dat aan den minister van Roomsche Katholieke Eeredienst, den heer Mutsaers, van wege den H. Stoel eene medaille en een gouden rozenkrans zijn ter hand gesteld.

Middelburg, 6 Januarij. Op de werf de Volharding alhier is de kiel gelegd en zijn de stevens gerigt van een schip ter grootte van ongeveer 400 lasten, genaamd *stad Medenblik*, voor rekening eener reederij en onder directie van de heeren D. Bouwmeester Borsius en van der Leijde.

Groningen, 6 Jan. Heden is bij den gemeenteraad in behandeling genomen het voorstel der vier raadsleden, wegens het rigten van een adres aan Z. M. den Koning en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, omtrent het plaatselijk belastingstelsel. Dit voorstel, hoewel hevig bestreden, werd met 12 tegen 9 stemmen aangenomen. Men was het voornamelijk niet eens over de bevoegdheid van den gemeenteraad tot het doen van zoodanige voorstellen.

Per Telegraaf.

Weenen, 8 Januarij. Prins Gortschakoff heeft heden eene nieuwe bijzondere audientie bij den keizer gehad. De heers sloot hoogst willig.

Volgens een officieus leidend artikel in een der dagbladen hebben in de conferentie van gisteren wederzijdsche verklaringen plaats gehad tusschen de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Rusland, Engeland en Frankrijk, ten gevolge waarvan eene overeenstemming heeft plaats gevonden ten opzichte van den omvang en de strekking der vier bekende punten, als grondslagen van de vredesonderhandelingen.

Heden avond werden Loten van den jare 1854 tot 101 en Nordbahn-actien á 200 pCt. gedaan.

Londen, 8 Januarij. De *Times* meldt, dat Rusland de vier vredesvoorstellen onvoorwaardelijk heeft aangenomen.

De *Globe* bevestigt zulks, terwijl de *Morning Post* zulks ook wil weten.

Correspondentie.

Daar het stuk uit *Aalten* geteekend is door een persoon, bij ons ten eenemale onbekend, maken wij zwaarigheid, de daarin vermelde feiten, zonder beteren waarborg, in ons blad op te nemen.

Ingezonden Stukken.

Nederland bij den aanvang van het Jaar 1855.

Wie, die onbevooroordeeld een blik slaat op den inwendigen toestand van ons vaderland, bij den aanvang van het nieuw ingetreden jaar, gevoelt zich daarbij niet onaangenaam te leure gesteld. Naar ons oordeel biedt Neerlands inwendigen staat, zoowel uit een materieel als uit een staatkundig oogpunt, weinig opbeurens aan. De oorzaak hiervan is, gelooven wij, stelselloosheid bij de regering, en gebrek aan veerkracht bij de natie.

Het ministerie, begeerig om aan alle partijen genoegen te geven, is hierdoor met eenen noodlottigen geest van transactie bezield. Gesteund door eene geringe meerderheid bij de vertegenwoordiging, is het steeds angstig dat weinige te verliezen. Dit alles maakt het ministerie weifelend in zijne handelingen, onbekwaam om iets doortastends of afdoende voor te dragen; het is hierdoor ongeschikt om het schip van staat met vastheid te besturen.

Bij de natie zelve zijn in de laatste jaren zoo vele redenen van godsdienstige tweespalt gerezen, dat de eenheid, die hare kracht moet maken, hierdoor verbroken is. De sedert jaren gevolgde taktiek der anti-revolutionaire partij, de daarop gevolgde aprilbeweging, de eenigermate mystieke geest, die in den laatsten tijd over onze natie is uitgestort, dat alles heeft ongetwijfeld eene zekere verlamming bij haar te weeg gebracht, die niet dan droevige gevolgen kan hebben.

Wanneer men onbevooroordeeld nagaat, wat door dit ministerie sedert zijne optreding gedaan is, en gedaan had moeten of kunnen worden, dan is inderdaad de beschuldiging niet te zwaar, dat het ongeschikt is om de belangen van onzen staat naar eisch te leiden. Eene ongelukkige wet op de kerkgenootschappen is na loven en bieden in het leven geroepen. Eene wet is op het armwezen afgekondigd, waarvan de kundigste mannen niet dan droevige gevolgen wachten. Eindelijk is een regeringsreglement voor Nederl. Oost-Indie vastgesteld, dat heillooze misbruiken zal bestendigen of te voorschijn brengen. Ontwerpen van wet op de vereenigingen en op de ministeriële verantwoordelijkheid, die nog onder de geduchte kritiek der 2e Kamer liggen, en een ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs, over welks onvolledigheid en gebreken zoowel bij de periodieke pers als in vlugschriften slechts ééne stem is, wachten naar het zamenkomen onzer vertegenwoordiging. Eindelijk is eene begroeting voor 1855 tot stand gebracht, ettelijke millioenen hooger dan vroeger, waartegen de 2de Kamer in hare voorloopige rapporten zich met klem van redenen verklaarde, maar die zij de veerkracht miste om in het beslissend oogenblik af te stemmen. Zie daar wat het ministerie verrigtte.

En wat daarentegen had dit ministerie reeds moeten of kunnen doen? Zijn er dan geene groote staatsbelangen, die reeds lang om voorziening roepen? Zullen wij de organisatie der regterlijke magt en de herziening van ons strafrecht noemen, waarover reeds zooveel is gezegd en geschreven, doch die nog zoo ver verwijderd schijnen? Vorderen niet het hooger onderwijs, de militia, de schutterijen, de inwendige waterstaat, de slaven-kwestie in West-Indie dat daarin voorziening kome? Is niet reeds lang eene organisatie van den staatsraad, eene wet op de spoorwegen toegezegd? Zijn zij niet aangelegenheden van het hoogste belang; onderwerpen die in het nauwste verband staan met den geheelen inwendigen toestand der natie, met de verdediging van onzen vaderlandschen grond, met het fysiek van dien bodem, met de ontwikkeling onzer nijverheid?

Met dit alles en hoeveel meer schijnt echter bij dit ministerie geen aanvang gemaakt te worden. Meer malen heeft men de Nederlanders beschuldigd dat zij slechte wetgevers zijn. De ondervinding leert telkens dat die beschuldiging niet ongegrond is; maar zijn dan de bovengenoemde onderwerpen uit hunnen aard zoo vreemd; zouden zelfs des noods niet bij naburige staten voorbeelden tot die wetgeving gevonden kunnen worden?

Neen! wij herhalen hetgeen wij in den aanvang zeiden, gebrek aan een vasten gang bij dit ministerie is hiervan de oorzaak. Een weifelend, transigerend bestuur, als wij thans aan het hoofd zien, zal nimmer met klem kunnen handelen; de staatsaangelegenheden gaande te houden, en nu en dan halve maatregelen voor te dragen, ziet daar alles wat wij van dat bestuur te wachten hebben.

Maar de natie zelve, zeiden wij, heeft van hare veerkracht verloren. Slaan wij in de eerste plaats het oog op de hoofdstad van ons vaderland, op Amsterdam, dat zich meer malen beroemde aan het hoofd te staan van hetgeen in Nederland gedaan of ondernomen moest worden. Reeds sedert jaren gingen klachten op over den achteruitgang en het verval dier voorheen zoo magtige stad. Afdoende maatregelen moesten genomen worden. Men sprak over het aanleggen van eenen spoorweg naar het Nieuwe Diep; eene prijsvraag werd uitgeschreven om bij doorsnijding onzer kusten eene kortere gemeenschap met de

zee te bekomen. Het waren flikkeringen, die slechts weinig oogenblikken duurden; alles is weder tot de vorige zucht rust teruggekeerd, en men moest het droevige schouwspel zien, dat de Raad dier stad zich liever bezig hield met het salaris van den burgemeester niet eenige duizend gulden te verhoogen, en om na langdurige discussies dusgenaamde gebreken en leemten in de gemeentewet te zoeken en aan te wijzen.

Is de veerkracht in Amsterdam gering, ook in andere oorden van ons vaderland doet zich hetzelfde verschijnsel op. Wat wordt er van de veelvuldige plannen tot het bouwen van spoorwegen in onze meer Noordelijke provincies Indien ooit eenige bodem geschikt is tot het aanleggen van spoorwegen, dan is het in die streken. Zou eene nauwe aansluiting tusschen onze verschillende goed bevolkte gewesten door dit middel van gemeenschap niet onberekenbare gevolgen hebben? En zou het niet van het hoogste belang voor onzen handel en nijverheid zijn te trachten ons meer en meer aan Noordelijk Duitschland aan te sluiten? Zijn niet in Zeeland de plannen van indijking in spoorwegen als het ware ingesluimerd? Zal Noord-Brabant nog langer moeten aanzien, dat jaarlijks aanzienlijke gedeelten dier provincie aan overstroming blijven prijs gegeven?

Neen! ook hier moeten wij herhalen hetgeen boven doorens werd ter neder gesteld. Ook bij de natie zelve openbaart zich een gemis aan veerkracht, dat droevige gevolgen moet hebben. Wel gelooven wij dat een werkzaam bestuur hierin verbetering zou kunnen brengen, maar de fout ligt bij de natie zelve, en is voor een groot deel door de omstandigheden veroorzaakt.

Opbeurend is daarom bij den aanvang van dit jaar de beschouwing van ons Vaderland niet. Moest de oorlogsvlam in het Oosten uitgebarsten, ook in dit Westen rondtasten dan voorzeker zou door vernieuwde eendragt de veerkracht herleven. Moge echter zulk een kostbaar en gevaarlijk geneesmiddel niet noodig zijn, en alleen het besef dat een gezindheid en onderlinge hulp wonderen kan verrigten het Nederlandsche volk aansporen om, met verzaking van alle godsdienstige verdeeldheden en mijstifikatie, op de weg van ontwikkeling voort te gaan.

D.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 3e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 3778 f 25000, No. 618 en 10804 f 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 9 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	60 1/2	101 1/2
Dito Certificat.	3	71 1/2	101 1/2
Dito Dito.	4	90 1/2	101 1/2
O. I. Leening.	4	87 1/2	83 1/2
Amort. Syndic.	3 1/2	87 1/2	87 1/2
Hand.-Maats.	4 1/2	87 1/2	75 1/2
Beigle.		Dito Dito . . . 4	
Certificaten . . .	2 1/2	Dito <i>Hope</i> . . . 4	74 1/2
D ^o <i>Rotschild</i> . . .	2 1/2	Dito <i>Stieglitz</i> . . . 4	74 1/2
Frankrijk.		Dito dito 5e Ser. . . 4	74 1/2
Obligatien . . .	3	Luschr. Assig. . . 6	59
Spanje.		Certific. dito . . . 6	59
Nieuwe . . .	1	Polen.	
Dito Buitenl. . .	3	Obligatien . . . 4	68 1/2
D ^o Binneal. . .	3	Oostenrijk.	
Bew. Sp. Com.	5 1/2	Metaliek . . . 5	65 1/2
Amort. Schuld.	5 1/2	Dito bet. Amst. . . 5	75 1/2
Portugal.		Dito Nation. . . 5	67 1/2
Londen nieuwe. . .	5	Dito 1847 . . . 2 1/2	38 1/2
D ^o uitgest. . .	4	Dito 1851/1852 . . . 2 1/2	38 1/2

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 97; Mexic., te Lond. 3 pct. 21, 1/4; dito Onh. 21, 1/4; Gren., te Lond. p. s. 100 2 1/2 pct. 16 1/8; dito Uitg. 6 1/8, 1/4.

Bij algemeen veel affaire heeft de markt zich heden op haar verhoogd standpunt goed gesoutineerd. Hollandsche fondsen hebben zich zelfs merkbaar in prijs verbeterd inzonderheid 4 p. 0/10 welke circa 1/10 hooger sluiten.

FRANKFORT, Maandag 8 Januarij. Metalliek 5 pct. 65; Spanje binnenl. 3 pct. 33; dito 1 pct. 18 1/2; Wissel og Amst. 116; dito Parijs 92 1/2, dito Weenen 94 1/2.

LONDEN, Maandag 8 Januarij. Consols op t. 91 1/2, 1/4; 91 1/2, 1/4; N. Mexic. 3 pct. 21, 1/4; Peru N. 4 1/2 pct. 69 1/2, 69 1/2; Gren. Uitg. 5 1/2; Ecuador 3 1/2; Sardinie 5 pct. 83 1/2; Spanje 3 pct. buit. 37 1/2; dito 1 pct. 18 1/2, 1/4; dito Certific. 5 1/2, 1/4; dito Passive 4 1/2, 1/4; Russen 4 1/2 pct. 86, 86; dito 5 pct. 97, 97; Holl. 2 1/2 pct. 60; dito 4 pct. 91 1/2; Venezuela 22; Turksche leening 75 1/2.

PARIS, Maandag 8 Januarij. Fr. 4 1/2 pct. 91.35; dit 3 pct. 67; Sp. binn. 3 pct. 32 1/2; dito 1 pct. 18 1/2; O Metall. 81.

WEENEN, Maandag 8 Januarij. N. Metall. 83 1/2; Leen. 99 1/2; Nat. Leen. 86 1/2; Bankactien 1240; Lombard 99; Zilver 27 1/2; Wissel op Londen 12.08; dito op Parijs 147.